

Többspártrendszer a Kádár–korban

■ Motoros rendőrök szedték össze a budapesti standokról a *Fővárosi Moziműsort* 1972 novemberében egy sajtóhiba miatt, amely azóta városi legendává lett. Akkor viszont rendesen megbíálták miatta a vétlen – avagy, ez sem kizárható: szándékos – tetteseket. Elem Klimov (1933–2003) ma is kiváló, *Hurrá, nyaralunk!* című filmjét hirdette meg így, ha jól emlékszem, a szovjet filmhét alkalmából a műsorújság: *Hurrá, nyaralunk!*

Ebben az időben és még ezután sokáig Siklósi Norbert (1924–2008) a sajtócézar: 1958–1973 között a Magyar Újságírók Országos Szövetségének főtitkára, azután pedig a Lapkiadó Vállalat vezérigazgatója volt. (Pallas nevét később vette föl a cég, amely a New York-palota impozáns épületében működött, ott, ahol mostanság a Hotel Boscolo székel.) Siklósi Norbert karrierje 1956 után lendült föl. Ő volt az, aki 1957. január 17-én fölfüggesztette az Írószövetséget, két nappal később pedig az Újságírószövetséget. Felosztatásukig mindkét szövetség élére Siklósi Norbertet nevezték ki kormánybiztosnak. A hagyomány szerint, amikor lefoglalta az Írószövetséget, Vészi Endre (1916–1987) megkérdezte tőle: „Nem röstelli magát?” Siklósi válasza: „De igen.”*

Am attól kezdve, hogy lakatot tett a két szövetség kapujára, az írók és az újságírók számára, Siklósi Norbertnek a kádári Magyarországon mindent szabad volt.

És emeljük be ide egy másik életrajz részletét is, Vlagyimir Krjucskov (1924–2007) tábornokét, aki 1978–1991 között a KGB vezetője volt, először elnökhelyettesként, majd elnökként; 1954–1959 között pedig a szovjet nagykövetség harmadtitkáráként Magyarországon szolgált, a később ugyancsak KGB-főnök, majd szovjet pártfőtitkár Jurij Andropov (1914–1984) nagykövettel együtt tevékenykedtek az ötvenhatos forradalom leveréséért.

Az orosz – és a szovjet – elitképzés mindig jobb volt, mint a magyar. Krjucskov is kiválóan tudott magyarul, hazánk iránti érdeklődése pedig soha meg nem szűnt. Közeli ismeretségben volt Siklósi Norberttel is, ha Pesten járt, belátogatott hozzá a Lapkiadóhoz. Az első emelet volt a vezérigazgatói szint, ott nyílt és csukódott az iroda, a titkárság és a hatalmas előszoba, ebben üldögéltek sorukra várva a madarak: mellékállásért, fizetésemelésért, lakásért, soron kívüli gépkocsi-kiutalásért instanciázva. Várakoztak, beszélgettek, pletykáltak. Krjucskov pedig, kerülve a protokollt, beült közéjük, újságjába temette arcát, és várt.

Két nagy sajtóvállalat volt akkoriban, hiszen a párt- és az állami feladatok pontosan elkülönültek egymástól – azon belül persze, hogy egyáltalában nem... A Lapkiadó volt az állami vállalat. Átellenben pedig, a Blaha Lujza tér túloldalán, a Népszabadság székházban a Hírlapkiadó, az egypárt kiadóvállalata fungált. Közös gondjuk volt a papír is. Valószínűleg mondva: a papírhiány. A pártközpontban, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságában a papírkontingens elosztása ügyében gyakorta kellett munkamegbeszélést tartani.

Kinek jusson a papír?

Kinek jusson több?!

A korszak alapelve szerint: a párt alkotmányba foglalt vezető szerepének megfelelően – a Hírlapkiadónak!

De nem volt ez ilyen egyszerű. Hiszen az állami vállalatot vezette a nagyhal, Siklósi Norbert.

Furmánykodott hát a hírlapkiadós vezérigazgató, hogy „a Siki” ellenében javítson egy kicsit a pozícióján, s a következő felelőtlen kijelentésre ragadtatta magát:

– De hát, elvtársak, én a pártot képviselem!

– Melyik pártot? – kérdezte a Siki.

– De Siklósi elvtárs! Éppen te kérdezed? Hát melyik pártot?...

– Mert én a Szovjetunió Kommunista Pártját képviselem – döntötte el a küzdelmet és zárta le a vitát Siklósi.

Vot tak: hát így, mondaná Anton Pavlovics. Akit inkább a vezetéknevéről ismernek az egész világon, mégpedig ekként: Csehov.

